

یادداشت

پایش فقر؛ گزارشی برای تحکیم گفتمان مزد منطقه‌ای

فرامرز توفیقی - فعال کارگری

در روزهای اخیر، گزارشی جدید از مجموعه گزارش‌های «پایش فقر» توسط معاونت رفاه وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی منتشر شد.

در این گزارش، نکاتی وجود دارد. اول اینکه این گزارش خط فقر ۱۴۰۰ را برای یک خانواده ۴ نفره، ۴ میلیون و ۵۴۱ هزار تومان اعلام کرده است. این عدد، بنا توجه به هزینه‌های زندگی در سسال قبل، تا حدودی حداقلی می‌نماید. یادمان نرفته که در پایان سال ۱۴۰۰، سبد معیشت حداقلی خانوارهای کارگری برای خانواده ۳.۳ نفره با توجه به آمارهای تورمی زمستان همان سال، از سوی وزارت اقتصاد حدود ۹ میلیون تومان تعیین شد.

اما خط فقر حدوداً ۱۵ میلیون تومانی این گزارش برای تهرانی‌ها در سال ۱۴۰۰ توجه همه را به خود جلب کرد. این در حالی‌ست که این عدد، فقط «خط فقر» است و نه چیزی بیشتر، یعنی عددی که کمتر از آن به معنای فقیر مطلق بودن و عدم برخورداری از حداقل‌های اولیه زندگی است. آنچه نیازمندی‌های واقعی نامیده می‌شود، بسیار بالاتر است. پایین‌تر از این خط، فرد در مضایق اقتصادی غرق است، نمی‌تواند به خوبی غذا بخورد یا یک سرپناه بسیار ساده برای زیست داشته باشد!

همچنین برخی مولفه‌های گزارش پایش فقر وزارت کار، غیرمنطبق با واقعیات اقتصادی است. به عنوان نمونه، تفاوت تقریباً دو برابری خط فقر تهرانی‌ها و شهرستانی‌ها را باید اشاره کرد. در این گزارش خط فقر خانواده‌های چهار نفره برای تهران ۱۴.۷ میلیون تومان و برای شهرستان‌ها، ۷.۷ میلیون تومان است.

معتقدم در شرایط فعلی، فاصله خط فقر در تهران و شهرستان‌ها در نهایت یک فاصله ۱۰ یا ۱۵ درصدی است. در این سال‌ها در محاسبات رسمی سبد معیشت که بر اساس داده‌های رسمی اعلامی مرکز آمار و نیازمندی‌های خوراکی انستیتو پاستور ایران تهیه می‌شود، به این نتیجه رسیدیم که فاصله خط فقر در تهران و شهرستان‌ها در نهایت همان ۱۰ تا ۱۵ درصد است و نه بیشتر. بنابراین اگر خط فقر در تهران، ۱۴.۴ میلیون تومان است، در شهرستان‌ها باید حدود ۱۲.۷ میلیون تومان باشد نه کمتر. در سال‌های اخیر، به همان میزان که مسکن در تهران گران شده، به همان جهش تند در شهرستان‌ها هم گران شده و هزینه خوراکی‌ها نیز همه جا بالا رفته است. گرانی آموزش و درمان و کالایی شدن آن نیز یک معضل همه‌جایی است و مختص تهران نیست. به این ترتیب، فاصله‌ای که اعلام کرده‌اند منطقی نیست و چون این اعداد از ناحیه وزارت کار بیرون آمده‌اند این نگرانی را به وجود می‌آورد که به نوعی خوراک مهیا کردن برای مزد منطقه‌ای باشد. به عبارتی می‌خواهند بگویند فاصله عمیقی بین هزینه‌های زندگی در تهران و شهرستان‌ها وجود دارد و بنا بر این فاصله، مزد باید منطقه‌ای تعیین شود و شاید یک هدف اصلی دارند: علم مزد منطقه‌ای را با قدرت برافرازند.

اما مساله مهم دیگر این است که خط فقر، هرگز معیاری برای تعیین دستمزد کارگران نیست و نمی‌تواند باشد. دستمزد باید برای یک زندگی شرافتمندانه و با آبرو کفایت کند نه اینکه فقط بتواند نیازهای ابتدایی زندگی را برآورده سازد. لذا اصالت باسبد معیشت است، چرا که معیاری قانونی و دقیق، برای تعیین هزینه‌های زندگی خانوار است؛ هزینه‌هایی که استاندارد هستند و معیارهای مشخصی برای احصای آنها وجود دارد. باید گفت منظور از «زندگی»، یک زندگی شایسته و آبرومند بدون نیاز به پوشش چتر حمایتی دولت و نهادهای حمایتی است.

معتقدم کارگر نباید نیازی به حمایت یارانه‌ای داشته باشد و باید با دستمزد دریافتی بتواند یک «زندگی مرفه» را بدون دغدغه اداره کند. اگر ملاک سبد معیشت را خط فقر بدانند، یعنی اعتراف به اینکه «کارگران شاغل فقیر» داریم؛ گروه انبوهی از فقرا که با نصب خودمان به خاطر سیاست‌گذاری‌های مژدی ناصحیح به وجود آورده‌ایم. بنابراین معیار قانونی تعیین دستمزد، سبد معیشت خانوار متوسط است هر چند این معیار هرگز در سال‌های قبل رعایت نشده و در شرایط فعلی هم امیدی به تحقق آن نداریم.

بی تفاوتی حکمرانان به معیشت مردم زندگی در ایران هر روز دشوارتر می‌شود

قیمت مسکن، مواد غذایی و دلار؛ مثلی است که این روزها اذهان و افکار میلیون‌ها ایرانی را درگیر خود کرده است. به گزارش «توسعه ایرانی»، مرکز آمار ایران در جدیدترین گزارش از تحولات بازار مسکن اعلام کرد که متوسط قیمت هر مترمربع واحد مسکونی در تهران طی آذرماه به ۵۰۴ میلیون تومان رسید که افزایش ۴.۱ درصدی نسبت به ماه گذشته خود نشان می‌دهد. همچنین در گزارش دیگر همین مرکز، قیمت خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها در آذرماه ۱۴۰۱ نسبت به آذرماه ۱۴۰۰ با تورم ۳۶ درصدی، روند افزایشی داشته است. این در حالی‌ست که سهم مسکن از هزینه‌های خانوار ایرانی بالای ۳۶ درصد و سهم خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها از سبد هزینه خانوار

حدود ۲۷ درصد برای میانگین جامعه بوده است. باین حساب ۶۲ درصد از زندگی تمامی ایرانیان به این دو عامل گره خورده که افزایش قیمت خود این عوامل نیز به متغیر دیگری در جامعه مرتبط است به نام قیمت دلار.

باین حال، دولت‌مردان با وجود آگاهی از تمامی

۶۳ درصد از زندگی تمامی ایرانیان به دو عامل قیمت مسکن و اقلام خوراکی و آشامیدنی گره خورده که افزایش قیمت خود این عوامل نیز به متغیر دیگری در جامعه مرتبط است به نام قیمت دلار

عزت‌تی‌از آنجایی که در همه جا اولویت انسان‌ها معیشت است، نمی‌توان و نباید نسبت به مشکلات مالی مردم بی تفاوت بود. حالا حاکمیت یابه مردم اهمیت نمی‌دهد یا در این توهم به سر می‌برد که مردم قبولش دارند

به فکر آرامش اقتصادی مردم نیستند، این بلاها سر مردم آوار می‌شود و زندگی را برای مردم دشوارتر از هر دشواری می‌کند. این بی‌توجهی به مردم در حالی‌ست که هر سیستمی برای توفیق، به اعتماد جامعه احتیاج دارد اما احتمالاً مسئولان ما تا الان نیازی به حمایت مردم ندیده‌اند و فکر می‌کنند با قدرت و مسئولیتی که در اختیار دارند، می‌توانند به هر چه می‌خواهند برسند این در حالی‌ست که آنها نمی‌دانند این روش به جایی نمی‌رسد و از آنجایی که در همه جای دنیا اولویت انسان‌ها معیشت است، نمی‌توانند و نباید نسبت به مشکلات مالی مردم بی تفاوت باشند. حالا حاکمیت یا به مردم اهمیت نمی‌دهد یا در این توهم به سر می‌برد که مردم قبولش دارند.

استاد اقتصاد دانشگاه می‌گوید: گرانی از سال‌های دور بوده است و مردم اذیت‌های گرانی را متحمل شده‌اند اما اینکه همه چیز در طول یکی دو سال بعضاً ۲۰۰ یا حتی ۳۰۰ درصد گران‌تر شود رانه به چشم دیده بودند، نه تصورش را می‌کردند. در واقع مردم ایران با موقعیتی بسیار عجیب و نگران‌کننده روبه‌رو هستند.

رئیس کمیسیون فرش، صنایع دستی و گردشگری اتاق تعاون ضمن اشاره به ایجاد مرکز تجاری مسکو توسط اتاق تعاون ایران، اظهار کرد: ایجاد مرکز تجاری در روسیه یک فرصت ایده‌آل برای رشد صادرات در حوزه فرش دستباف ایرانی است و بازار روسیه پایگاه خوبی برای صادرات فرش‌های ایرانی به شمار می‌رود.

بهرامی در عین حال نبود بیمه از جمله مشکلات قالی بافان عنوان کرد و گفت: از سال ۱۳۹۲ تاکنون قالی بافان از پوشش بیمه اجتماعی محروم هستند در حالی که بیمه در امنیت شغلی و اجتماعی آنها اثر گذار است لذا از مسئولان و متولیان امر انتظار داریم که به این صنعت نگاه ویژه‌ای داشته باشند تا بتوانیم با رونق آن به ایجاد اشتغال و توسعه بخش صادرات در کشور کمک کنیم.

می‌دهد و ادامه داد: ماده ۴۱ قانون کار می‌گوید حقوق، دستمزد، مزایا و عیدی کارگران باید بر اساس نرخ تورم واقعی در کشور محاسبه شود. براساس تبصره ۲ همین ماده هم حداقل مزد باید به اندازه‌ای باشد تا زندگی یک خانوار کارگری را که تعداد آنها توسط مراجع ذیصلاح تعیین می‌شود، تأمین کند.

تاجیک گفت: رقمی که به دستمزد کارگران اضافه می‌شود به معنی افزایش حقوق نیست بلکه قدرت خرید ۱۴۰۱ کارگران که از دست رفته است شاید به آنها بازگردانده شود. وی تصریح کرد: مشکل اینجاست که کارفرماها و اصناف بالا رفتن همه هزینه‌ها از جمله مواد اولیه و ماشین‌آلات را پرداخت می‌کنند اما به کارگر که می‌رسند موضع می‌گیرند. طبق این گزارش، ۳۰ درصد از مردم ایران ۲۵ میلیون و ۶۰۰ هزار نفر دچار فقر مطلق هستند. البته نرخ فقر در مناطق روستایی از ۲۵ درصد هم عبور می‌کند. جدای از این آمار، اقتصاددانان می‌گویند ۳۰ درصد از خانوارهای ایرانی از فقر درآمدی به فقر زمانی دچار شده‌اند. این یعنی آنها با دوشغله یا چندشغله بودن زمانی برای سرگرمی، استراحت، سفر و... ندارند که نتیجه آن فروپاشی خانوار خواهد بود.

از ۱۰الی ۱۲ سال به امید جذب آموزش و پرورش سختی‌های بسیار و حقوق ناچیز را تحمل کرده‌اند. امیدوارم تا پایان سال ۱۴۰۱ همه این عزیزان جذب آموزش و پرورش شوند و اجرای کامل قانون رتبه‌بندی معلمان و پرداخت پاداش پایان خدمت آنان انجام شود.

این در حالی‌ست که همه ما ۲۰۰ کارگر قبل از صدور این رای مراحل قانونی استخدامی خود را پشت سر گذاشته بودیم. او بیان اینکه اثر این رای با استناد به ماده ۱۳ دیوان عدالت اداری از بین رفته، افزود: رای صادره می‌تواند امنیت شغلی هزاران نفر از کارکنان قراردادی که هم اکنون با این بخشنامه استخدام شده‌اند را هم به خطر بیندازد.

وی تصریح کرد: این درد مشترک همه کارگران شرکتی و پیمانکاری در برخی نقاط کشور از جمله خوزستان است که از این بخشنامه جانمانده‌اند. امیدواریم با همکاری دیوان عدالت اداری، رای صادره باطل و امنیت شغلی و معیشتی کارگران شرکتی مشمول این طرح مجدداً تأمین شود.

برسانند لذا به خود اجازه می‌دهند به راحتی نسبت به معیشتی مردم بی تفاوت باشند. عزتی در تحلیل شرایط موجود اقتصادی کشور به رویداد ۲۴ گفته «مشکل اقتصادی در ایران ریشه در سیاست‌گذاری کلان دارد؛ به این معنی که رشد اقتصادی در سیاست کلی جایی ندارد و اینکه مردم چقدر تحت فشار قرار داشته باشند، برای تصمیم‌گیران به اندازه موارد دیگری که برایشان اهمیت دارد، مهم نیست».

عزتی می‌گوید: بیشتر شدن جمعیت، تغییر ذائقه و سلیقه مردم، به‌روز شدن دستورالعمل‌های دیجیتال و مواردی از این دست، بار رشد اقتصادی همراه نشده است و طبیعی است چنین اتفاقاتی به اقتصاد ضربه می‌زند و کل فضای اقتصاد را مختل می‌کند. او می‌گوید: ساختار قدرت در ایران برای خوداولویت‌هایی در نظر گرفته که عمدتاً به مسائل سیاسی و موضوعات شخصی ربط پیدا می‌کنند و به همین دلیل کاری به کار اقتصاد ندارند. به این معنی که بین مصلحت جناحی و فردی و منافع عمومی، مصلحت جناحی و فردی مهمتر می‌شود تا بتوانند هدف‌هایشان را به سرانجام برسانند، به همین دلیل به خود اجازه می‌دهند به راحتی نسبت به وضعیت معیشتی عموم مردم بی تفاوت باشند.

معیشت در گرو تغییر رفتار نظام حکمرانی است

استاد اقتصاد دانشگاه تربیت مدرس می‌گوید: تازمانی که نظام حکمرانی با همین روش ادامه دهد، هیچ چیز را نمی‌توانیم کنترل کنیم و همچنین برای ترمیم فضای به‌هم‌ریخته اقتصادی نمی‌توانیم برنامه‌ریزی داشته باشیم لذا تا وقتی که بنیان تفکر در رده‌های بالای مدیریت کشور غلط باشد و بخواهند این رویه را تاسر غلط را ادامه بدهند، هیچ مشکلی از مشکلات معیشتی مردم برطرف نخواهد شد.

عزتی می‌گوید: اساساً باید گفت چون مسئولان

رشد اقتصادی در سیاست کلی جایی ندارد

در همین زمینه «مرتی عزتی» اقتصاددان و عضو هیات علمی دانشگاه تربیت مدرس می‌گوید: برای ساختار قدرت در ایران بین مصلحت جناحی و فردی و منافع عمومی، مصلحت جناحی و فردی مهمتر است تا بتوانند هدفشان را به سرانجام

مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های فرش دستباف: تولید نمی‌صرفد

مدیرعامل اتحادیه تعاونی‌های فرش دستباف نبود بیمه از جمله مشکلات قالی بافان برشمرد و گفت: به دلیل افزایش قیمت مواد اولیه، تولید فرش برای قالی بافان مقرون به صرفه نیست. عبدالله بهرامی در گفت‌وگو با اینستاگرام صنعت فرش دستباف از جمله صنایع بومی کشور دانست که در اشتغال و آرزوی مؤثر است و گفت: این شغل مکمل شغل‌های

نماینده کارگران در شورای عالی کار: دستمزد، جوابگوی هزینه‌ها باشد دنبال افزایش آن نمی‌رویم

حقوق کارگران این روزها اصلاً کفاف هزینه‌های جاری زندگی را نمی‌دهد و این در حالی‌ست که تورم هر روز در کشور با افزایش چشمگیر، وارد مرزهای باورنکردنی جدید می‌شود. در همین زمینه نماینده کارگران در شورای عالی کار با اشاره به اینکه تبصره ۲ ماده ۴۱ قانون کار باید در تعیین دستمزد اجرا شود، گفت: اگر دستمزد جوابگوی هزینه‌های زندگی باشد دنبال افزایش مژد نیستیم.

محمدرضا تاجیک در گفت‌وگو با نسیم‌بالرآ اینکه «آنچه برای مادر تعیین دستمزد مهم است اجرای ماده ۴۱ قانون کار است»، گفت: در صورتی که قدرت خرید کارگران تقویت شود و با دستمزد فعلی بتوانند از پس هزینه‌های زندگی برآیند ما دنبال افزایش مژد نیستیم. اکنون ولی دستمزد‌ها حدود ۲۵ درصد از هزینه‌های زندگی را جواب

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس گفت: دولت باید هر چه سریع‌تر و برای رفع دغدغه و نگرانی مردم به ویژه بازنشستگان، قانون همسان‌سازی حقوق بازنشستگان را دائمی کند. این مساله از ضروری‌ترین اقدامات است. به گزارش خبرگزاری خانه ملت، حمزه امینی در نشست علنی دپروز مجلس گفت: شهرستان‌های هشت‌رود و چاروا بایق غیر از دامداری و کشاورزی شغل دیگری ندارند. چندین سال است که بر اثر خشکسالی در آمد مردم به حداقل رسیده و در بسیاری از موارد منجر به ضرر و زیان شده. نتیجه آن را در مهاجرت مردم به شهرهای بزرگ شاهد هستیم. وی بیان کرد: از دولت‌مردان درخواست دارم از این مهاجرت

کارگران شرکتی شهرداری‌های خوزستان: بخشنامه طرح تبدیل وضعیت نیروی کار دانشگاهی اجرا نمی‌شود

تعدادی از کارگران شرکتی شهرداری‌های استان خوزستان از خلف وعده‌ها برای تبدیل وضعیت استخدامی خود انتقاد کردند. برخی از این افراد که از سال گذشته در انتظار تبدیل وضعیت استخدامی خود هستند، در گفت‌وگو با ایلنا گفتند: سال گذشته وزارت کشور و سازمان شهرداری‌های کشور بخشنامه‌ای را برای تبدیل وضعیت نیروی کار شرکتی تحصیل کرده و دانشگاهی شهرداری‌های استان خوزستان و چند استان دیگر این طرح به‌رغم برگزاری آزمون و ارائه مدارک واجدین شرایط هنوز اجرایی نشده است.

به گفته‌وی، حدود ۲۰۰ کارگر شرکتی در استان خوزستان

بی‌رویه با استمهال و ام‌های کشاورزی و بخشودگی آنها جلوگیری کنند چون کشاورزان توان پرداخت سود و اقساط وام‌های خود را ندارند. این نماینده مجلس افزود: سفره بازنشستگان روز به روز کوچکتر شده و در بسیاری از خانواده‌ها جمع شده است. همچنین کم‌مردمان ضعیف و کم‌درآمد زیر بار سنگین گرانی‌های افسارگسیخته ختم شده است. دولت باید سریع‌تر برای رفع دغدغه و نگرانی‌ها دائمی کردن قلمون همسان‌سازی حقوق بازنشستگان را اجرا کند که از ضروری‌ترین مسائل و مشکلات کنونی جامعه است. وی تأکید کرد: ساماندهی نیروهای شرکتی، خدماتی و قراردادی هم چندین سال است در کمیسیون اجتماعی بررسی،

عضو کمیسیون اجتماعی مجلس: دولت باید هر چه سریع‌تر و برای رفع دغدغه و نگرانی مردم به ویژه بازنشستگان، قانون همسان‌سازی حقوق بازنشستگان را دائمی کند. این مساله از ضروری‌ترین اقدامات است. به گزارش خبرگزاری خانه ملت، حمزه امینی در نشست علنی دپروز مجلس گفت: شهرستان‌های هشت‌رود و چاروا بایق غیر از دامداری و کشاورزی شغل دیگری ندارند. چندین سال است که بر اثر خشکسالی در آمد مردم به حداقل رسیده و در بسیاری از موارد منجر به ضرر و زیان شده. نتیجه آن را در مهاجرت مردم به شهرهای بزرگ شاهد هستیم. وی بیان کرد: از دولت‌مردان درخواست دارم از این مهاجرت

مشمول این بخشنامه قانونی هستند که متأسفانه به‌رغم قبولی در آزمون و طی مراحل اداری، به بهانه‌های مختلف هنوز تبدیل وضعیت نشده‌اند. این کارگر گفت: استنادی خوزستان به استناد به رای که ۲۲ شهریور ماه سال جاری (۱۴۰۱) از سوی هیات عمومی دیوان عدالت اداری با شکایت یکی از شاکیان خصوصی در استناد گیلان صادر شده است و تبدیل وضعیت استخدامی ما منتع می‌کند. او با بیان اینکه همه کارگران خوزستانی مشمول این بخشنامه با قبولی در آزمون، همه مدارک پیش‌استخدامی خود را از سال پیش به مراکز محل اشتغال خود ارائه داده‌اند، گفت: طبق ماده ۱۳ دیوان عدالت اداری اثر ابطال مصوبات از زمان صدور رای هیات عمومی است.

مشمول این بخشنامه قانونی هستند که متأسفانه به‌رغم قبولی در آزمون و طی مراحل اداری، به بهانه‌های مختلف هنوز تبدیل وضعیت نشده‌اند. این کارگر گفت: استنادی خوزستان به استناد به رای که ۲۲ شهریور ماه سال جاری (۱۴۰۱) از سوی هیات عمومی دیوان عدالت اداری با شکایت یکی از شاکیان خصوصی در استناد گیلان صادر شده است و تبدیل وضعیت استخدامی ما منتع می‌کند. او با بیان اینکه همه کارگران خوزستانی مشمول این بخشنامه با قبولی در آزمون، همه مدارک پیش‌استخدامی خود را از سال پیش به مراکز محل اشتغال خود ارائه داده‌اند، گفت: طبق ماده ۱۳ دیوان عدالت اداری اثر ابطال مصوبات از زمان صدور رای هیات عمومی است.